

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI

Aşağıdaki sorularımın Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı **Sayın Zehra ZÜMRÜT SELÇUK** tarafından Anayasa'nın 98' inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Prof. Dr. Mahmut TOĞRUL

TBMM İdare Amiri

Gaziantep Milletvekili

Covid-19 salgını tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de işçi sınıfı olumsuz etkiledi, özellikle salgın sürecinin ilk aylarında kayıtlı ve kayıt dışı birçok işçi işten çıkarılmış veya ücretsiz izne ayrılmak zorunda bırakılmıştı. Bunun üzerine İş Kanunu'nun geçici 10.maddesiyle istihdam güvencesi sağlamak için 16.04.2020 tarihinde işten çıkarma yasağı getirilmişti. İşveren işçi çıkartma yasağına uymazsa çıkarttığı her işçi için, işten çıkarttığı tarihte geçerli olan aylık brüt asgari ücret tutarında idari para cezası ödeyecekti.

İşverenler işten çıkardıkları işçiler için Sosyal Güvenlik Kurumu'na on gün içinde işten çıkarma gerekçesini de göstererek işten ayrılış bildirgesi vermek zorundadırlar. İşten ayrılma bildirgesinde fesih sebepleri kod numaralarıyla sıralanmıştır. 'KOD 29' adıyla bilinen seçenek işçinin İş Kanunu'nun 25.Maddesinde sayılan 'Ahlak ve iyi niyet kurallarına uymayan haller' sergilediği gerekçesiyle iş akdinin feshedildiğini göstermektedir. Pandemi döneminde işçiler işsiz kalmasın diye getirilen işte atma yasağı, Kod 29 patronlar için işçileri tazminatsız işten atma özgürlüğüne dönüşmüş durumda. Çalışanlar bu kodla işten çıkarıldıklarında işsizlik maaşından mahrum bırakılmakta ve ahlaksızlıkla töhmet altında kalmaktalar. Salgın döneminde bu sebeple çok fazla mağduriyet ortaya çıkmıştır. Salgın döneminde ortaya çıkan bu durum telafisi mümkün olmayan sonuçlar doğurmaya devam etmektedir.

Türkiye genelinde olduğu gibi Gaziantep'te de "ahlaksız davranış" anlamına gelen Kod-29 maddesi nedeniyle işten çıkarmalar giderek artıyor. Toplam 630 işçinin çalıştığı Yasin Kaplan Halı Fabrikası'nda Kod-29 gerekçesiyle 17, Güven boyada ise 4 işçinin işine son verildi. Kod-29 ile işten atılan işçiler sanki alınlarına sürülmüş bir kara leke gibi başka yerlerde de iş bulamıyorlar. İşten atılan 17 işçilerin suçu, daha önce "iki işçi arkadaşlarının haksız yere tazminatsız işten atılmasına tepki göstermek, açıklanan düşük zam oranına itiraz edip, insanca yaşamaya yetecek bir zam talep etmek ve bunlar için fabrika yönetimiyle toplantı yaparak taleplerini ve şikayetlerini dile getirmek." Olduğu söyleniyor. Ve en önemlisi bu işten çıkarmalardaki asıl nedenin sendikalaşma olduğu iddia ediliyor.

47932

Bu bağlamda;

- 1- 2015-2019 yılları arasında KOD 29 gerekçesi ile işten çıkarılan çalışan sayısı kaçtır? Bu sayının yıllara göre dağılımı nasıldır? Bu sayının Gaziantep'e göre dağılımı nasıldır?
- 2- SGK kayıtlarına göre 17 Nisan 2020 tarihinden, önergenin yanıtladığı tarihe kadar Kod-29 kodu esas alınarak kaç işçi işten çıkarılmıştır? Bu sayının aylara göre dağılımı nasıldır? Bu sayının Gaziantep'e göre dağılımı nasıldır?
- 3- Gaziantep'te Kamuoyuna yansıyan ve toplu işten çıkartmaların olduğu işyerleri hakkında herhangi bir denetim yapılmış mıdır?
- 4- Gaziantep'te KOD 29'u ihmal ederek işçilerin işine son veren işverenler hakkında bir cezai işlem uygulanmakta mıdır? Cezai işlemler nelerdir? Cezai işlem uygulanan işyeri ve işveren sayısı kaçtır?
- 5- Gaziantep'te KOD 29 gerekçesi ile haksız işten çıkarıldığı tespit edilen emekçilerin mağduriyetlerinin giderilmesi ve haklarının iadesi için Bakanlığınızın bir çalışması mevcut mudur?
- 6- Kod-29 sebebi ile işten çıkarmalarda SGK ve İŞ-KUR tarafından herhangi bir inceleme yapılmakta mıdır? Yapılıyorsa bu incelemeyi kim ya da kimler hangi kriterler çerçevesinde yapmaktadır? Bu yönde inceleme yapılmıyorsa bunun sebebi nedir?
- 7- SGK ve İŞ-KUR tarafından Kod-29 sebebi ile işten çıkarmalar inceleniyorsa; haksız yere, çalışanın işten çıkaran işverene idari ya da cezai herhangi bir yaptırım uygulanmakta mıdır? Eğer bir yaptırım uygulanıyorsa, bu yaptırım nedir? Uygulanmıyorsa sebebi nedir?
- 8- İşverenlerin işten çıkarma yasağını etkisiz kılabilmek için haksız yere KOD 29 gerekçesini kullandıkları iddiasına ilişkin Bakanlığınızca başlatılan herhangi bir soruşturma olmuş mudur? Varsa sonuçları nelerdir?
- 9- KOD 29, hak gaspına sebep olmaktadır, emekçi aleyhine olan bu yasayı iptal etmeyi düşünüyor musunuz?